

# DZIENNIK RZĄDOWY

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami  
Oświęcimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem  
Księstwem Krakowskiem.

Rok 1854.

Oddział pierwszy.

Część XIX.

Wydana i rozestana dnia 11. Lipca 1854.

---

Landes - Regierungs - Blatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern  
Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1854.

Erste Abtheilung.

XIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. Juli 1854.

---

## 78.

**Cesarskie Rozporządzenie z dnia 27. Marca 1854.,**

(Dziennik praw Państwa, część XXV., nr. 71., wydana dnia 4. Kwietnia 1854.),

**którym ustanowioném zostaje stanowisko i zakres działania najwyższej Władzy Rachunkowej kontrolnej.**

Ponieważ wolą Moją jest, ażeby nie tylko w ogóle w rachunkowości Państwa należycie ubezpieczonym był ściśle porządek i stan rzetelny, tudzież ciągła zupełna ewidencya wszystkich dochodów i wydatków Państwa, lecz też ażeby i zarząd majątkiem Państwa ze względu na zaprowadzony obecnie organizm administracyjny poddany był kontroli odpowiedniej, uchwaliłem co się tycze stanowiska i funkcyi jeneralnej Dyrekcji Rachunkowości, nazywającej się odtąd „ces. królew. najwyższą Władzą Rachunkową kontrolną,“ w miejscu instrukcyi z dnia 19. Września 1805. postanowienia następujące:

## §. 1.

Mnie bezpośrednio podporządkowana, zajmuje Władza rzeczona równe miejsce z Ministerjami. Jój przełożony we wszystkich przypadkach, kiedy na konferencyach Ministrów odbywane będą sprawy, zakresu jój działalności dotyczące, przyzwanym być ma do konferencyj takowych, i na zaproszenie Prezydenta Rady Stanu udział mieć będzie w obradach téjże.

## §. 2.

Wszelkie buchalterye centralne rządowe, niemniej buchalterye w krajach koronnych od władz administracyjnych są niezawisłe, i podlegają wyłącznie i bezpośrednio najwyższej Władzy Rachunkowej kontrolnej. Co się tycze tych buchalteryj, przysłuża rzeczonój najwyższej Władzy Rachunkowej zakres działania, aki Ministerjom przeze Mnie został nadany, a w załączeniu \*) bliżej jest określony, o ile takowy do niój zastosowanie znajduje. Namiestnicy i Szefowie rządowi, równie téż ich Zastępcy doczasowi, osobiście tylko, i bez udziału Władzy krajowej, jako delegowani najwyższej Władzy kontrolnej Rachunkowej wpływ swój na buchalterye rządowe w krajach koronnych o tyle wywierać będą, iż wszelkie organiczne zarządzenia w obrębach kontroli, niemniej rozprawy do ustanowienia personalu się odnoszące przez ich ręce iść będą, ci téż upra-

\*) Uwaga. Załączenia, powołane w §§. 2. i 13. nie są tu zamieszczone, albowiem takowe wyłącznie tylko do przestrzegania dla Władzy są wydane.

78.

## Kaiserliche Verordnung vom 27. März 1854,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXV. Stück, Nr. 71, ausgegeben am 4. April 1854),

womit die Stellung und der Wirkungskreis der obersten Rechnungs-Kontroll-  
Behörde bestimmt wird.

Da es Mein Wille ist, daß nicht nur in dem gesaunten Staats-Rechnungswesen strenge Ordnung und Richtigkeit, und die fortwährende vollständige Evidenzhaltung aller Staats-Einnahmen und Ausgaben gehörig gesichert, sondern auch die Verwaltung des Staatsvermögens mit Rücksicht auf den dormalen bestehenden Verwaltungs-Organismus einer entsprechenden Kontrolle unterzogen werde, habe Ich beschlossen, über die Stellung und die Funktionen des General-Rechnungs-Direktoriums, welches von nun an die Benennung „K. K. oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde“ zu führen haben wird, an der Stelle der Instruktion vom 19. September 1805 die folgenden Bestimmungen festzusetzen:

### §. 1.

Mir unmittelbar untergeordnet nimmt diese Behörde gleiche Stelle mit den Ministerien ein. — Ihr Vorstand ist in allen Fällen, wo in den Minister-Konferenzen Angelegenheiten verhandelt werden, welche seine Amtswirksamkeit betreffen, zu diesen Konferenzen beizuziehen, und hat an den reichsräthlichen Berathungen auf Einladung des Reichsraths-Präsidenten Theil zu nehmen.

### §. 2.

Sämmtliche Zentral-Staatsbuchhaltungen, sowie jene in den Kronländern, sind von den Verwaltungsbehörden unabhängig, und unterstehen ausschließlich und unmittelbar der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde. Hinsichtlich dieser Buchhaltungen kommt derselben der den Ministerien von Mir eingeräumte, in der Beilage \*) näher bezeichnete Wirkungskreis zu, in soweit er auf die erwähnte Behörde Anwendung findet. Die Statthalter und Landes-Chefs, dann deren zeitliche Stellvertreter haben nur persönlich und ohne Theilnahme der Landesstelle als Delegationen der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde auf die Staatsbuchhaltungen in den Kronländern in soweit Einfluß zu nehmen, daß alle organischen Verfügungen im Bereiche der Kontrolle, sowie die auf Personalbestellung Bezug nehmenden Verhandlungen durch sie ihren Weg nehmen, sie auch berechtigt sind, ihre gutächtlichen Bemerkungen der obersten Behörde

\*) Anmerkung. Die in den §§. 2 und 13 bezogenen zwei Beilagen finden hier keine Aufnahme, weil sie ausschließlich zur Nachsicht für die Behörde dienen.

wnieni są, przedkładać zdania i uwagi swe najwyższej Władzy, i że w nagłych przypadkach, lub gdzie szczególne okoliczności tego wymagają, prawo mieć będą zarządzić środki dyscyplinarne, z równoczesnym ich zgłoszeniem do najwyższej Władzy kontrolnej Rachunkowej.

### §. 3.

Co się tycze porządku i dokładnego rzetelnego stanu rachunkowości, obowiązkiem jest najwyższej Władzy Rachunkowej kontrolnej, mieć staranie o pojedyncze, jednostajne, i ile tego bezpieczeństwo kontroli dozwala, o spieszne postępowanie rachunkowe, brać udział w ustanowieniu okresów czasu i terminów ostatecznych, w których przedłożone być winny rachunki w każdej gałęzi zarządu majątkiem, i doglądać, ażeby termina były zachowane, wynagrodzenia braku rachunkowego ziszczone, i przepisy co do rewizyi kas należycie przestrzegane. Przepisy, dotyczące odbywania czynności władz administracyjnych, jakoteż urzędów lub kas rachunki prowadzących, onymże podwładnych, najwyższa Władza Rachunkowa kontrolna wydawać może tylko w porozumieniu z dotyczącymi Ministeryami, lub innymi władzami centralnymi.

### §. 4.

Podobnież zmiany w rachunkowości lub w przepisach kasowych, na kontrolę rachunku wpływ wywierające, zaprowadzone być mogą ze strony władz administracyjnych tylko w porozumieniu z najwyższą Władzą Rachunkową kontrolną. Jeżeli w tej mierze nie zajdzie porozumienie, wówczas zasięgnąć należy Mojego rozstrzygnięcia.

### §. 5.

Pozwolenia do upuszczenia lub odpisania wynagrodzeń rachunkowych, w skutek cenzury do przepisania nadeszłych, udzielane będą ze strony władz centralnych administracyjnych, o ile są do takowych pozwoleń uprawnione, nie inaczej, jak tylko w porozumieniu z najwyższą Władzą kontrolną Rachunkową.

### §. 6.

Teżże Władzy prawo przysłuza, po przejrzeniu procesów rachunkowych, w drodze buchalteryj rządowych przeprowadzonych, wydawać dla wszystkich kas głównych i zbiorowych, tudzież dla kas wojennych, wyroki uwalniające (absolutorya).

### §. 7.

Mając staranie o należyte stosowne prowadzenie ksiąg dochodów i wydatków, najwyższa Władza Rachunkowa kontrolna ku temu działać winna, ażeby

vorzulegen, und daß sie in dringenden Fällen, oder wenn besondere Umstände es erheischen, unter gleichzeitiger Anzeige an die oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde be-  
fugt seyn sollen, Disziplinar-Maßregeln zu treffen.

### §. 3.

In Bezug auf Ordnung und Richtigkeit im Rechnungswesen liegt der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde ob, für ein einfaches gleichförmiges, und, soweit die Sicherheit der Kontrolle es gestattet, schleuniges Rechnungsverfahren zu sorgen, bei Festsetzung der Zeitabschnitte und Endfristen, innerhalb welcher für jeden Gebarungszweig Rechnung gelegt werden soll, mitzuwirken und darauf zu sehen, daß die Fristen eingehalten, die Rechnungsersätze hereingebracht, und die Kassen-Untersuchungs-Vorschriften gehörig beobachtet werden. Jedoch dürfen von der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde solche Vorschriften, soweit sie die Geschäftsbehandlung der Verwaltungs-  
Behörden und der ihnen untergeordneten verrechnenden Aemter oder Kassen berühren, nicht ohne vorläufiges Einvernehmen mit den betreffenden Ministerien oder anderen Zentralstellen erlassen werden.

### §. 4.

Änderungen in dem Staats-Rechnungswesen oder in den Kassen-Vorschriften, welche auf die Rechnungs-Kontrolle Einfluß nehmen, dürfen von den Verwaltungs-  
behörden nur im Einvernehmen mit der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde stattfinden. Ist dießfalls eine Einigung nicht zu erzielen, so muß Meine Entscheidung eingeholt werden.

### §. 5.

Nachsichts- und Abschreibungs-Bewilligungen von Rechnungsersäßen, welche in Folge der Zensur zur Vorschreibung gelangen, dürfen von den Zentral-Verwaltungs-  
Behörden, in soweit sie zu solchen Bewilligungen befugt sind, nur im Einvernehmen mit der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde erteilt werden.

### §. 6.

Ihr kommt zu, nach Einsichtnahme von den im Wege der Staatsbuchhaltungen durchgeführten Rechnungsprozessen, für alle Haupt- und Sammlungskassen, dann für die Kriegskassen die Entlastungs-Erkenntnisse (Absolutorien) auszufertigen.

### §. 7.

Für eine zweckmäßige Buchführung über Einnahme und Ausgabe sorgend, hat die oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde darauf einzuwirken, daß den Buchhaltungen

wszelkie zarządzenia, o należytościach stanowiące, dochodów i wydatków dotyczące, w ogólności wszelkie, na kontrolę rachunkową wpływ wywierające, od władz administracyjnych pochodzące, przez władze te nieuchybnie i wcześniej buchalteryom były zakomunikowane.

#### §. 8.

Najwyższa Władza Rachunkowa kontrolna czuwać winna nad tém, ażeby buchalterye rządowe odpowiadały powołaniu swemu z należytą rzeczy znajomością, z gorliwością w pracy i wiernością w obowiązkach służby, ażeby nie doznawały przeszkód w udzielném wykonywaniu służby kontrolnej, tudzież ażeby przy swych służbach pomocniczych dla władz administracyjnych wolnemi zostawały od robót, ich powołaniu obcych. Rzeczona władza udzielić im winna odpowiednie instrukcje urzędowe.

Prezydentowi jój przysłuża czynić przeglądy przez wysłanych urzędników w buchalteryach rządowych, i wedle potrzeby przedsiębrać scisle rewizye toku odbywania sprawunków ich.

#### §. 9.

Względem czynności buchalteryj rządowych przedłożyć Mi winna najwyższa Władza kontrolna Rachunkowa corocznie własne wykazy, a oraz rachunek zdać z wyników kontroli pod względem przepisanych wynagrodzeń, utrat rachunkowych, i ściągnięcia tychże.

#### §. 10.

W wykonywaniu kontroli obowiązkiem będzie najwyższej ku temu powołanej Władzy, nieprawne postępowanie w bieżącym zarządzie majątkiem, dochodzące do jój wiadomości w drodze buchalteryj rządowych lub winny sposób służbowy, roztrząsnąć należycie, i potrzebne środki zaradcze zgodnie z dotyczącą Władzą administracyjną centralną zaprowadzić, lub wedle okoliczności Mojej uchwały zasięgnąć.

#### §. 11.

Najwyższa Władza Rachunkowa kontrolna o to staranie mieć winna, ażeby jój podwładne organa wcześniej zdawały Władzom administracyjnym potrzebne roboty przygotowawcze do przedukładów rocznych.

Równie téż udzielone jój być mają do wiadomości uchwalone przeze Mnie przedukłady roczne, ażeby w razie potrzeby dać mogła buchalteryom objaśnienia, w ich zakres wchodzące.

alle, Gebühren begründenden, Einnahmen und Ausgaben betreffenden, überhaupt alle auf die Rechnungs-Kontrolle Einfluß nehmenden Verfügungen der Verwaltungs-Behörden, von denselben unfehlbar und rechtzeitig mitgetheilt werden.

### §. 8.

Die oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde hat darüber zu wachen, daß die Staatsbuchhaltungen mit Sachtkenntniß, Pflichttreue und Eifer ihrem Berufe nachkommen, in der selbständigen Ausübung ihres Kontrolldienstes unbeirrt bleiben, und bei ihren Hilfsdiensten für die Verwaltungsbehörden mit Arbeiten verschont werden, welche ihrer Bestimmung fremd sind. Die gedachte Behörde hat ihnen die entsprechenden Amtsinstruktionen zu ertheilen.

Dem Präsidenten derselben liegt ob, durch ausgesendete Beamte bei den Staatsbuchhaltungen Nachsicht pflegen zu lassen, und nach Erforderniß eindringende Untersuchungen ihrer Geschäftsführung einzuleiten.

### §. 9.

Ueber die Leistungen der Staatsbuchhaltungen hat Mir die oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde jährlich eigene Nachweisungen vorzulegen, und dabei über die Ergebnisse der Kontrolle in Bezug auf vorgeschriebene Rechnungsersätze und deren Einbringung Rechenschaft zu geben.

### §. 10.

In Handhabung der Kontrolle ist es Pflicht der obersten, dazu berufenen Behörde, vorschriftwidrige Fürgänge in der laufenden Gebarung, welche ihr im Wege der Staatsbuchhaltungen oder auf andere Art dienstlich bekannt werden, gehörig zu erörtern, und die nöthig erachteten Abhilfen einvernehmlich mit der Zentral-Verwaltungsbehörde, die es betrifft, zu bewirken, oder nach Umständen Meiner Schluffassung zu unterziehen.

### §. 11.

Die oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde hat dahin zu wirken, daß die ihr unterstehenden Organe den Verwaltungsbehörden die erforderlichen Vorarbeiten zu den jährlichen Voranschlägen rechtzeitig liefern.

Auch sind derselben die von Mir genehmigten jährlichen Voranschläge mitzutheilen, um davon Kenntniß zu nehmen, und den Buchhaltungen in ihrem Geschäftskreise erforderlichen Falls die entsprechenden Belehrungen zu ertheilen.

## §. 12.

Istotném zadaniem najwyższej Władzy kontrolnej Rachunkowej jest mieć staranie o skutecznienie zamknięć rachunkowych partykularnych i centralnych, i rozpoznanie takowych.

Zamknięcia te sporządzone być winny wedle zasad należytych, przedstawiać mają rezultaty zarządu we wszystkich gałęziach administracyjnych wedle dochodu i wydatku zupełnie i jasno, i składane będą corocznie w czasie przyzwoitym.

Wyniki zamknięć porównywane będą z przedukładami, uchwalonemi przeze Mnie na rok, dla którego sporządzonemi zostały, równie jak z wynikami zamknięć roku przedostatniego, przyczem pod scisłą rozważę poddanemi będą. Mianowicie na to zważać należy, czy nastąpiły przestąpienia rubryk dotacyjnych, lub miejsce miały przeniesienia dotacyjne z jednej rubryki na drugą, czy te, lub inne jakiebądź odstąpienia od przedukładów, tudzież zachodzący ubytek w źródłach dochodowych, lub pomnożenie w wydatkach skarbowych dostatecznie jest wyjaśnioném i usprawiedliwioném. Przytém rzeczą będzie najwyższej Władzy kontrolnej Rachunkowej, żądać potrzebnych wyjaśnień od Władz centralnych administracyjnych, te zaś obowiązane są takowych udzielać. Po ukończoném rozpoznaniu przedłoży Mi corocznie w czasie należytym najwyższa Władza kontrolna Rachunkowa zamknięcia rachunkowe centralne wraz z zdaniem swoim.

## §. 13.

Porządek czynności dla najwyższej Władzy Rachunkowej kontrolnej, którego ściśle przestrzegać się winno, zawiera drugie załączenie \*).

**Franciszek Józef m. p.**

---

\*) Uwaga. Porównaj wyżej uwagę do §. 2.



## §. 12.

Eine wesentliche Aufgabe der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde ist die Sorge für die Zustandbringung der Partikular- und Zentral-Rechnungs-Abschlüsse und deren Prüfung.

Diese Abschlüsse müssen nach richtigen Grundsätzen verfaßt, die Gebarungsergebnisse in allen Verwaltungszweigen nach Einnahme und Ausgabe vollständig und klar darlegen, und jährlich zu gehöriger Zeit geliefert seyn.

Die Ergebnisse der Abschlüsse sind mit den von Mir für das Jahr, über welches sie verfaßt sind, genehmigten Voranschlägen, und mit den Ergebnissen der Abschlüsse des vorletzten Jahres zu vergleichen und strenger Beurtheilung zu unterziehen. Insbesondere ist darauf einzugehen, ob Ueberschreitungen der Dotations-Rubriken oder Dotations-Uebertragungen von einer Rubrik auf eine andere stattgefunden, ob diese oder andere wie immer geartete Abweichungen von den Voranschlägen, sowie die etwaige Abnahme in den Einnahmsquellen oder Zunahme in den Regie-Auslagen genügend erläutert und gerechtfertiget erscheinen. Dabei steht es der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde zu, die erforderlichen Aufklärungen von den Zentral-Verwaltungsbehörden einzuholen, und diese sind verpflichtet, sie zu ertheilen. Nach vollendeter Prüfung sind Mir die Zentral-Rechnungsabschlüsse von der obersten Rechnungs-Kontroll-Behörde jährlich zu rechter Zeit mit ihrem Gutachten vorzulegen.

## §. 13.

Die Geschäftsordnung für die oberste Rechnungs-Kontroll-Behörde, nach welcher sich genau zu benehmen ist, enthält die zweite Beilage \*).

**Franz Joseph m. p.**

\*) Anmerkung. Vergleiche oben die Anmerkung bei dem §. 2.

## 79.

**Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 30. Marca 1854.,**

(Dziennik praw Państwa, część XXV., nr. 72., wydana dnia 4. Kwietnia 1854.),

do wszystkich Dyrekeji krajowych finansowych i obu prefektur finansowych, mające moc dla wszystkich krajów koronnych, w powszechném terytorjum celném objętych,

**o rozciągnięciu praw ocenia urzędów celnych pobocznych klasy drugiej przy wywozie niektórych przedmiotów, i przywozie drzewa wyrobowego ordynaryjnego.**

W porozumieniu z Ministerstwem Handlu upoważnione zostają urzędy celne poboczne klasy drugiej do ocenia wychodowego towarów następujących :

29. a) b) c) drzewa opałowego, drzewa wyrobowego, ordynaryjnego i pozaeuropejskiego;

31. a) zębów zwierzęcych i t. d.;

34. a) dREW farbiérskich;

45. a) bawełny surowej i w odpadkach.

Podobnie téż nadaje się urzędom celnym pobocznym prawo do ocenia wchodowego drzewa wyrobowego ordynaryjnego, pozycya taryfy 29. b).

**Baumgartner m. p.**

79:

**Erlaß des Finanzministeriums vom 30. März 1854,**

(im Reichs-Gesetzblatte, XXV. Stück, Nr. 72, ausgegeben am 4. April 1854),

an sämtliche Finanz-Landes-Direktionen und die beiden Finanz-Präfecturen, giltig für die im allgemeinen Zoll-gebiete begriffenen Kronländer,

mit einer Erweiterung der Verzollungs-Befugnisse der Nebenzollämter zweiter Klasse bei der Ausfuhr einiger Gegenstände und bei der Einfuhr von gemeinem Werkholze.

Im Einvernehmen mit dem Handelsministerium werden die Nebenzollämter zweiter Klasse zur Ausfuhr-Verzollung folgender Waaren ermächtigt:

29. a), b), c), Brennholz, Werkholz, gemeines und außereuropäisches;

31. a) Thierzähne u. s. w.;

34. a) Farbhölzer;

45. a) Baumwolle, roh und in Abfällen.

Auch wird den Nebenzollämtern zweiter Klasse die Ermächtigung zur Einfuhrverzollung von gemeinem Werkholze, Tarifpost 29, b) ertheilt.

**Baumgartner m. p.**

